

М. М. Вегеш, М. Ю. Токар

Руська національно-автономна партія

РУСЬКА НАЦІОНАЛЬНО-АВТОНОМНА ПАРТІЯ — одна із впливових русофільських партій Закарпаття. Діяла 1935—40, відзначалася своєю проугорською та пропольською орієнтацією. Заснована 3 березня 1935, але 1-й з'їзд, на якому ухвалено програму й статут, проведено 31 березня 1935. Програма складалася з 4-х розділів, що стосувалися політико-правових, соціально-економічних і національно-культурних проблем. Партія вимагала запровадження російської мови в державних установах, школах і військових частинах. Вважаючи населення Закарпаття гілкою російського народу, її керівники затвердили партійним символом триколірний російський прапор. Партія виступала за єдність слов'янських народів, ведучи боротьбу з інтернаціоналізмом і комунізмом, вимагала ліквідації централістських політичних партій і чехізації. 1935 вона взяла участь у парламентських виборах у складі русофільського блоку «Національне об'єднання». Її лідер *С. Фенцик* був обраний послом (депутатом) чехо-словацького парламенту (1935—38). Керівники партії: В. Гаджа (голова), [П. Федор](#), І. Добош, М. Сірько (заступники), В. Яній (секретар), В. Король (скарбник), М. Ігнацій (архіваріус). Офіційний друкований орган — газета «[Карпаторусській голось](#)». 1938 члени партії були одними з ініціаторів проведення всенародного плебісциту про територіальну приналежність Закарпаття, висуваючи ідею приєднання краю до Угорщини. Партія тісно співпрацювала з «*Русским культурно-просветительским обществом имени А. Духновича*». С. Фенцик увійшов до складу автономного уряду [А. Бродія](#) (11 жовтня 1938), виконуючи обов'язки державного секретаря. У жовтні 1938 партія призупинила свою діяльність, у листопаді того ж року відновила. 1940 вона увійшла до складу угорської партії Е. Корлата й отримала назву «Угрорусская національная партія» (проіснувала до серпня 1944).

Рекомендована література

1. Токар М. Руська Національно-Автономна Партія: Організація та діяльність. Уж., 2000.

Бібліографічний опис:

Руська національно-автономна партія / М. М. Вегеш, М. Ю. Токар// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-890122>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).